

- **Dr.sc. Ivo Josipović: Imamo sustav s kojim je malo tko zadovoljan**
- **Kako rade Austrijanci**
- **Poljoprivreda i gospodarski napredak sela**

Kad će reforma?

Poštovani čitatelji,

ovaj put uvodnik valja početi napomenom o glavnom tekstu, interviewu s predsjednikom RH Ivom Josipovićem.

Ne zato što smo skloni idolatriji i slijepom medijskom uvažavanju autoriteta, ne ni zato što počinje kampanja za predsjedničke izbore (nadamo se da ćemo na ovom mjestu moći dati prostora i drugim kandidatima/kandidatkinjama), već stoga što je predsjednik započeo ozbiljne konzultacije oko ustavne reforme u cjelini odnosno, iz našeg kuta najvažnije, reforme sustava lokalne samouprave. Mi smo sa svoje strane veći dio GLOSE u broju od jeseni 2013. posvetili kritikama i prijedlozima u kom pravcu reforma treba ići.

U međuvremenu je čelništvo Udruge općina prikupilo i strana iskustva među kojima je najznakovitije austrijsko. Tamošnja udruga spomenuta je u ustavu kao nezaobilazni konzultativni čimbenik pri donošenju bilo kojeg propisa koji se tiče funkcioniranja lokalne samouprave, a ima i pravo veta ako je u procesu donošenja zakona zaobiđena! U nešto više od mjesec dana na Pantovčaku su održana tri tematska događaja. Dakle, dobiven je prostor za fer borbu sviju: načelnika, gradonačelnika, župana, eksperata, političara pa - baš da vidimo čime će rasprava uroditi!

Kao jedno od najuspješnijih gospodarstava u recesijskoj Europi, Austrija nas zadivljuje i decentralizacijskim procesima.

Insajderske podatke o tome kako se lokalna samouprava (više od 2350 općina) bori za svoje interese dobili su predstavnici Upravnog odbora Udruge općina u Beču, prigodom posjeta Österreichischer Gemeindebund. Ta institucija ima veliki značaj i ugled, partner je zakonodavnih i izvršnih organa u procesu donošenja i primjene zakona i propisa, partner u izradi državnog i ostalih proračuna po prvi put dobio je jednu povijesnu presudu pred Saveznim ustavnim sudom koji je otklonio mogućnost novog financijskog opterećenja općinama što ga je država željela nametnuti. Dakle ima se od Austrijanaca što naučiti!

Nije ništa novoga reći da je poljoprivreda u katastrofalnom stanju. Predsjednik Udruge općina Đuro Bukvić, netom izabran i za predsjednika regionalne mreže udruga lokalne samouprave jugoistočne Europe NALAS, ne propušta priliku da kaže rečenicu koja je već postala mantra: umire hrvatsko selo.

U ovom broju u sad već ustaljenoj rubrici Ja mislim donosimo tekst vezan za tu problematiku čovjeka koji je neprekidno živi, promišlja, upozorava i predlaže kako unaprijediti ovu gospodarsku granu, kako se prehraniti i kako zadržati mlade na selu. To je Miroslav Kovač iz Udruge OPGH Život, Živo selo.

Poljoprivredu, ali i ljudske živote i egzistenciju u nekim je dijelovima Hrvatske dodatno ugrozila katastrofalna poplava u svibnju. Udruga općina pridružila se brizi za ugrožene i organizirala prikupljanje financijske pomoći otvaranjem posebnog računa.

Otrpilike u vrijeme kad će pred vama biti ljetni broj GLOSE, svjetlo dana ugledat će i nove, redizajnirane mrežne stranice Udruge općina. Nadamo se da ćemo postići veću sadržajnost, preglednost, dostupnost i atraktivnost našeg weba.

Autorstvo, pa tako i kritike i pohvale, idu ekipi u udruzi, nije bilo outsourcinga! Za njim posežemo kad vas po tko zna koji puta molimo da nam pišete, dijelite svoje iskustvo i ideje i surađujete s nama na zajedničkom zadatku – boljem životu lokalne samouprave.

Ugodno čitanje!

Uredništvo

Predsjednik Republike Hrvatske dr.sc. Ivo Josipović:

Načelnicima općina poručujem da se ne iscrpljuju u raspravama o broju općina i mogućem strahu od ukidanja vlastite lokalne jedinice

Prvi radni stol o prijedlogu ustavnih promjena posvećen mjesnoj, lokalnoj i regionalnoj samoupravi održali ste 5. svibnja 2014., a 23. svibnja 2014. susreli ste se s predstavnicima hrvatske lokalne samouprave - Hrvatske zajednice županija, Udruge općina i Udruge gradova. Očito je da se aktivnosti intenziviraju. Kakav po Vašem mišljenju može biti doprinos Predsjednika RH raspravi s obzirom na ovlasti?

Predsjednik Republike prema svom ustavnom položaju pozvan je da otvara rasprave o temama od opće važnosti za društvo. Tako sam kroz cijeli mandat govorio kako smatram da je Republika Hrvatska previše centralizirana država i da se o previše stvari odlučuje u Zagrebu.

Naprосто, bilo bi demokratičnije i učinkovitije da ljudi na razini svojih općina ili gradova odlučuju o stvarima koje utječu na njihov život, a ne neka agencija i ministarstvo u Zagrebu. Brojna istraživanja pokazala su da su zemlje s decentraliziranom vlašću uspješnije kad stanovništvo participira u odlukama koje se tiču njihovih života.

Prije nekoliko mjeseci sam, kao Ustavom ovlaštenu predlagatelj, pokrenuo inicijativu za promjenu Ustava.

Budući da smatram da je decentralizacija iznimno važna za razvoj države i društva, želim da se u Ustavu postave temelji za veću decentralizaciju. U ovom trenutku teško je reći hoće li doći do ustavnih promjena, ali mislim da je dobro da se javno raspravlja o decentralizaciji.

Svaki smo dan obasuti primjerima iz raznih država o broju jedinica lokalne samouprave u usporedbi s ekonomskom snagom. Kako komentirate inicijative za smanjenje broja jedinica lokalne samouprave u Hrvatskoj kao i odgovor na njih da se od spajanja nekolicine siromašnih subjekata sigurno ne može dobiti jedan velik i bogat?

Mislim da rasprava ne treba početi od broja jedinica lokalne i područne samouprave već da bi bilo važnije da se prvo dogovorimo o čemu bi se odlučivalo na lokalnoj razini. Kada budu jasno definirane nadležnosti jedinica lokalne i područne samouprave, onda tome treba prilagoditi fiskalni sustav, poreznu politiku i omogućiti da se poslovi iz lokalne i regionalne nadležnosti financiraju.

Kako treba početi decentralizacija?

Upravo odlukom koje poslove želimo raditi na lokalnoj razini. Decentralizacija će početi kad jedinice lokalne i područne samouprave budu imale veće nadležnosti i odgovarajuća sredstva.

Imate li saznanja gdje su slabe točke sustava - koje bi zakone trebalo mijenjati a da političku decentralizaciju počne pratiti i fiskalna?

Zakoni reflektiraju političku odluku o centraliziranosti ili decentraliziranosti države. Oni su posljedica politike, ne njen uzrok. Dakle ako promijenimo politiku, ako se odlučimo za jedin-

stvenu ali decentraliziranu državu, mijenjat će se mnogi zakoni, vjerojatno i Ustav.

Mora li svaki napredak biti rezultatom neke zakonske mjere ili mislite da bi građani trebali pokazati više marljivosti i poslovanja koje ne teži brzom stjecanju dobiti?

Vaše pitanje sugerira i odgovor. U praksi se pokazalo da su uspješnije one zemlje u kojima građani pokazuju više inicijative i nastojanja da nešto postignu ili stvore.

Često je to ipak povezano i s okruženjem u kojem djeluju, a država je ta koja stvara okvir za poslovanje, za razvoj neovisnih inicijativa, za postizanje izvrsnosti i sl. Rekao bih da država neće postići te ciljeve normiranjem, tj. donošenjem velikog broja mjera i propisa već da bi, upravo suprotno, trebala stvoriti jednostavan okvir sa što manje administrativnih zahtjeva kako bi se energija ulagala u razvoj nečega, a ne u svladavanje birokratskih prepreka.

Mislite li da se depopulacija hrvatskog sela može spriječiti prije svega političkim ili ekonomskim mjerama?

Ne vjerujem da samo političke odluke mogu spriječiti društvene trendove i dovesti do revitalizacije hrvatskih ruralnih područja. Ekonomske mjere su nužne, ali moramo promijeniti i psihološki odnos prema selu. Ono mora biti prepoznato kao mjesto na kojemu je moguće pristojno živjeti, u kojemu mladi mogu imati istu kvalitetu života kao i njihovi vršnjaci koji žive u gradovima. Ljudi će ostajati na selu ili se vraćati selu samo ako će moći svojim radom skrbiti za sebe i za svoje obitelji. I tu je ključno stvoriti okvir koji će proizvođačima na selu omogućiti da proizvode, ali i da imaju mogućnost plasmana svojih proizvoda.

Kako vam izgledaju nove regionalne i statističke podjele Hrvatske? Među ljudima vlada otpor jer misle da će spajanjem s razvijenima (kojih je malo) loše proći oni kojima treba država potpora, a premalo se objašnjava da je za apsorpciju EU fondova potrebno imati veće kapacitete?

Kao što sam već prije naglasio, rješenje nije u krojenju jedinica lokalne i područne samouprave već u definiranju njihovih sadržaja. To treba biti temelj na kojem će se početi graditi decentralizacija Hrvatske. Administrativne granice nisu presudne u privlačenju sredstava iz EU fondova. Samo dobri projekti mogu privući sredstva što je vidljivo na nizu primjera.

Neke male općine u slabije razvijenim krajevima Hrvatske us-

“ Imamo sustav s kojim je malo tko zadovoljan. Iluzija kako će netko sa strane namaknuti novce za lokalnu samoupravu koja nema mogućnosti financiranja vlastitih aktivnosti ne može više trajati.”

pjele su svojim pametnim i dobro razrađenim projektima dobiti sredstva iz fondova EU-a. Dakle može se, samo treba raditi.

Kad biste se mogli izravno obratiti svim načelnicima općina u Hrvatskoj, njih 428, što biste im rekli? Što biste, kratko i jasno, poručili onima čije općine, prema prevladavajućem mišljenju, treba ukinuti?

Svakako bih im poručio da se ne iscrpljuju u raspravama o broju jedinica i mogućem strahu od ukidanja vlastite lokalne jedinice. Valja razmišljati kako sustav učiniti boljim i kvalitetnijim za ljude. Ako pobijedi ideja o decentraliziranoj Hrvatskoj, možda će broj jedinica ostati isti ili će njihova mreža izgledati nešto drukčije. Nakon što bismo dogovorili što je djelokrug ovlasti i rada jedinica lokalne i područne samouprave, mislim da bi i sami stanovnici uvidjeli jesu li sposobni to izvršavati ili je potrebno neko povezivanje. Tu bih ipak dodao još dvije stvari. Prvo, u Europi imamo niz primjera gdje u jedinicama lokalne samouprave rade pojedinci na volonterskoj bazi. Postojanje općine ne znači nužno da se iz općinskog proračuna treba

plaćati načelnik i ured i službeni auto. Ima primjera da male općine funkcioniraju na dobrovoljnom radu.

Drugo, ima općina koje se stjecajem okolnosti okoriste kroz neku investiciju koju napravi država ili možda privatni ulagač i onda ta općina nema problem sa svojim financiranjem, dok neka možda tek koji kilometar udaljena općina ne uspijeva napuniti svoj proračun jer nema takvih investicija. Mislim da to ipak ne znači da tu općinu treba ukinuti jer nema dovoljno sredstava već da mora postojati neki princip solidarnosti i pomoći takvim malim općinama. Konačno, istaknuo bih i da sada imamo sustav s kojim je malo tko zadovoljan. Posebno se to odnosi na lokalne jedinice koje su gospodarski zapuštene, koje ne mogu podmirivati ni najosnovnije troškove, a posljedica toga je masovno iseljavanje ljudi. Što vrijedi biti načelnik u mjestu u kojemu su svi nezadovoljni i iz kojeg ljudi odlaze!? Mislim da je sasvim jasno kako iluzija kako će netko sa strane - vlada, županija ili tko god - namaknuti novce za lokalnu samoupravu koja nema mogućnosti financiranja svojih aktivnosti, ne može više trajati. (Vesna Fabris)

Promjene vezane uz lokalnu samoupravu moraju se dogoditi

Predsjednik Republike Hrvatske Ivo Josipović održao je 5. svibnja 2014. prvi radni stol o prijedlogu ustavnih promjena posvećen mjesnoj, lokalnoj i regionalnoj samoupravi. Sjednici su prisustvovali predstavnici parlamentarnih stranaka i akademske zajednice, pravnici, ekonomisti, politolozi - eksperti u oblasti lokalne samouprave – i iznijeli svoje poglede na buduću reformu ovog važnog sektora.

Tom je prigodom Josipović izjavio kako pitanje regionalne samouprave nije stvar jednog sastanka, a odgovorni ljudi svjesni su da neke promjene treba napraviti i ojačati lokalnu samoupravu. U raspravi je postavljen cijeli niz pitanja o broju, veličini jedinica lokalne samouprave kriterijima, načinu odlučivanja. Pitanje regionalne samouprave nije samo pitanje broja jedinica, rekao je predsjednik i istaknuo da ukidanje nije tema već se radi o novom načinu promišljanja.

„Možda zaista riječ ukidanje nije prava ni potrebna“, rekao je jer suština je u tome da je Hrvatska danas vrlo centralizirana zemlja i nisu uvijek dobro distribuirane nadležnosti po različitim razinama. Upitan kako u tom kontekstu gleda na sudbinu županija, odgovorio je da se ideje „bistre“, a da je na radnom stolu većinsko razmišljanje „da je potrebna koncentracija na regionalnoj razini“, a gdje je tu mjesto županija, hoće li se te regije zvati županije ili će u okviru regija postojati županije, to je zaista stvar rasprave.

Ministar uprave Arsen Bauk ocijenio je konstruktivnom raspravu u kojoj je izražen zajednički stav da se promjene vezane uz lokalnu samoupravu trebaju dogoditi, da postoji svijest o potrebi određenih promjena u sustavu lokalne samouprave, samo je pitanje radi li se o formi odnosno o broju teritorijalnih jedinica, ili o njihovim nadležnostima, radi li se o nazivima i što je to što treba biti u ustavnom okviru kao dio konsenzusa, a što je ono što će se rješavati zakonima. Pitanje je za Bauka zalažu li se svi za iste promjene, odnosno „sve se na kraju svodi na ono što se popularno kaže – ukidanje, spajanje ili drugačija forma sustava lokalne samouprave“, rekao je.

Za profesora zagrebačkog Pravnog fakulteta Roberta Podolnjaka važno je pažljivo promisliti u kojim se segmentima Ustav

OPĆINE KROZ POVIJEST

U povijesti hrvatske moderne lokalne samouprave, u razdoblju nakon reformi bana Ivana Mažuranića 1880-ih pa sve do danas, općine se pojavljuju s različitim ulogama i u različitim organizacijskim kontekstima, ali ne stalno. Glavno razdoblje afirmacije bilo je u doba socijalizma. Uspostavljene su već 1952. s tim da je njihov broj stalno opadao, jer su bile premale za obavljanje sve šireg kruga poslova koji im je bio dodjeljivan. U Hrvatskoj je početkom 1990-ih bilo stotinjak općina; drugih lokalnih jedinica nije bilo. Imale su prosječno oko 41.600 stanovnika, a upravljale su s oko 40% svih javnih prihoda i rashoda. Po tome su naše općine bile u rangu s najrazvijenijim općinama u Europi. Međutim u reformi 1993. općine su potpuno redefinirane i svedene na tek jedan od tri oblika lokalne samouprave, namijenjen seoskom prostoru. Uz njih uvedeni su gradovi i županije. Osnovano je 417 općina, 69 gradova i 20 županija. Prosječni broj stanovnika u općinama bio je 4.700, a kasnije, osnivanjem još 69 novih općina, nešto manje od 3.000 stanovnika.

Na području općina živi 30% stanovnika Hrvatske. Najmanja je općina Civljane s 239, a najveća općina Viškovo s 14.445 stanovnika, što daje omjer najmanje prema najvećoj od čak 1:60. No samo 6 općina ima više od 10.000 stanovnika, 47 ih ima između 5.001 i 10.000 stanovnika, čak 339 između 1.001 i 5.000, a njih 36 je ispod 1.000 stanovnika. Prevladavaju dakle općine s manje od 5.000 stanovnika, što je prema međunarodnim istraživanjima donja granica broja stanovnika koji može osigurati dovoljno prihoda za namirenje minimalnih lokalnih javnih usluga. Općine su vrlo slabog ekonomskog stanja i potencijala. Primjerice, sve općine imaju udio od tek 1% u BDP-u Hrvatske (sve županije, općine i gradovi zajedno imaju 6,4%). Svih 428 općina sudjeluje sa 15,6% u ukupnim prihodima teritorijalne samouprave. Između 20% i 25% prihoda općine dobivaju od države kao pomoć, prema nejasnim kriterijima. Općine su u depopulaciji, a samo u zadnjih deset godina izgubile su 80.285 stanovnika.

(Izvor: blog <http://administratiopublica.wordpress.com/>, prof. dr. sc. Ivan Koprić, redoviti profesor, predstojnik Katedre za upravnu znanost i predstojnik Studijskog centra za javnu upravu i javne financije Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu te predsjednik Instituta za javnu upravu)

može kvalitetnije doraditi, a u kojem dijelu se više treba osvrnuti na zakonodavnu reformu.

Izrazio je sumnju da u ovom trenutku u Hrvatskoj postoji stupanj konsenzusa koji bi omogućio smanjenje broja jedinica te predložio ukidanje profesionalnih političara u malim sredinama.

(<http://predsjednik.hr/blog/2014/05/05/>)

Predstavnici Udruge općina u RH, Udruge gradova u RH i Hrvatske zajednice županija, interesnih organizacija koje u svom članstvu imaju većinu jedinica lokalne samouprave u Hrvatskoj, razgovarali su s predsjednikom 23. svibnja 2014. i upoznali ga sa svojim stajalištima o reformi lokalne i područne samouprave izrazivši interes i želju da budu uključeni u raspravu o nacrtu ustavnih promjena. Predsjednik je sa zadovoljstvom prihvatio tu inicijativu ističući kako bi novi Ustav trebao snažnije decentralizirati Hrvatsku i lokalnoj odnosno regionalnoj samoupravi povjeriti više poslova i odgovornosti kao i tomu primjerene prihode.

Tom je prigodom Predsjednik Udruge općina Đuro Bukvić upozorio da bi gašenje pojedinih općina mimo jasnih kriterija moglo dovesti do teških posljedica za ruralne sredine, negativno utjecati na kvalitetu života i pojačati depopulaciju sela. Analizirajući dohotke gradova i županija u posljednjih nekoliko godina predsjednik Udruge gradova Željko Turk ukazao je na stalno smanjivanje financijskih sredstava za njihov rad i na nedovoljno uvažavanje uloge lokalne zajednice u ukupnom državnom ustroju. Tomislav Tolušić, predsjednik Hrvatske zajednice županija, istaknuo je kako županije imaju administrativne kapacitete koji nadmašuju fiskalne i sadašnju razinu poslova koja im je namijenjena te stoga naglasio potrebu da reforma bude izvediva i dovede do poboljšanja stanja.

Zaključeno je da promjenama sustava lokalne i regionalne samouprave treba pristupiti studiozno i s nužnim oprezom, a na taj će se način voditi i rasprava o mogućim ustavnim promjenama u ovom segmentu sustava.

Drugi radni stol kod predsjednika RH sazvan je za 30. lipnja.

Kako rade Austrijanci

Upravni odbor Udruge općina boravio je u radnom posjetu Austriji od 26. do 29. travnja 2014. i u susretu s čelnim ljudima Gemeinbunda predsjednikom Helmutom Mödlhammerom i glavnim tajnikom udruge Dr. Walterom Leissom 28. travnja članovi hrvatskog izaslanstva upoznali su se s karakteristikama ustroja lokalne samouprave u državi s dugačkom tradicijom funkcioniranja državnog aparata, organizacijskom strukturom, procesom donošenja odluka kao i financiranjem općina odnosno financiranjem krovne udruge.

Austrijska Udruga općina Österreichischer Gemeindebund započela je 70-ih godina prošlog stoljeća bitku za jačanje procesa federalizacije, posebno za uvođenje zagovaranja u federal-

ni Ustav. Mnogi stručnjaci davali su tom zahtjevu male šanse, ali bili su u krivu jer je krajem 1988. u oba doma parlamenta usvojen ustavni amandman i uvršten u članak 115. Saveznog ustava: „Austrijska udruga općina i Austrijska udruga gradova ovlaštene su za predstavljanje interesa lokalne samouprave“.

Sudbina je time bila zapečaćena: austrijske su općine i njihova predstavnička tijela stekli pravni položaj koji se smatra jedinstvenim u svijetu. Rezultat tog statusa je pravo veta na državni proračun u dijelu koji se odnosi na financiranje lokalne samouprave kao i obaveza konzultacija državnih organa s udrugama lokalne samouprave kad god se donosi propis koji zadire u njihove interese.

U POSJETU GRADIŠĆANSKIM HRVATIMA

Posjet Austriji obilježila su još dva značajna događaja: nazočnost na obilježavanju 343. godišnjice pogubljenja Petra Zrinskog i Frana Krste Frankopana na groblju u Bečkom Novom Mjestu 27. travnja i posjet gradišćanskim Hrvatima 28. travnja.

Zajedno s predstavnicima Veleposlanstva RH u Austriji, hrvatskih udruga iz Beča i drugih austrijskih i hrvatskih gradova, gradišćanskih Hrvata, članovima Matice hrvatske, Družbe „Braća Hrvatskog zmaja“, gardistima Zrinske garde te članovima KUD-a Belica, devet načelnika hrvatskih općina sudjelovali su u hodočašću u gradiću 60-tak kilometara južno od Beča gdje su 30. travnja 1671. godine pogubljeni hrvatski junaci i mučenici ban Petar Zrinski i knez Fran Krsto Frankopan. Položeni su vijenci i zapaljene svijeće na grobu, uz spomen ploču u gradu održano je svečano slovo, nastupio je KUD Belica, a potom je u Katedrali Bečkog Novog Mjesta održana sveta misa zadušnica.

Članovi Upravnog odbora Udruge općina posjetili su općinu Oslip (Uzlop na gradišćanskom) u pokrajini Burgenland, okrugu Eisenstadt-Umgebung, 60 km južno od Beča, mjesto koje broji 1274 stanovnika i prepoznatljivo je po tome što tamo stoljećima žive gradišćanski Hrvati. Domaćini posjeta bili su predsjednik regionalne udruge općina Burgenlanda i član federalne organizacije Leo Radakovits i načelnik Oslipa Johann Schumich. U iznimno srdačnom ozračju organiziran je posjet osnovnoj školi i vrtiću na hrvatskom jeziku kao proizvodnim pogonima metalne i konditorske industrije. Ocijenjeno je da bi hrvatska država trebala intenzivnije pomagati Hrvate izvan domovine koji unatoč prirodnoj i ranijoj političkoj asimilaciji uspijevaju održati svoj identitet.

Da Gemeindebund kao institucija ima veliki značaj i ugled dokazuju, uz spomenuto, i činjenice da je partner zakonodavnih i izvršnih organa u procesu donošenja i primjene zakona i propisa od interesa za uspješno funkcioniranje lokalne samouprave, partner u izradi proračuna na federalnoj razini i na razinama pokrajina, a nedavno je po prvi put dobio i jednu povijesnu presudu pred Saveznim ustavnim sudom koji je otklonio mogućnost novog financijskog opterećenja općinama što ga je država željela nametnuti.

I preostali podaci o austrijskoj lokalnoj samoupravi (kao uostalom i austrijskom gospodarstvu u cjelini) impresivni su: dvije trećine od 2355 austrijskih općina završava fiskalnu godinu s pozitivnim rezultatima, dok je u preostaloj trećini problem u depopulacija koju se pokušava riješiti intenziviranjem gospodarskih aktivnosti. Razina ovlasti i nadležnosti jednaka je za sve općine - od najmanjih pa sve do Beča. U šest pokrajina

načelnici se biraju izravno, a u tri iz sastava općinskih vijeća, no 90 posto načelnika ima redovni posao od kojeg žive, dok im je načelnički posao skromno honoriran pa je samo desetak posto profesionalaca. Objasnjavajući sustav financiranja udruge Mödlhammer je napomenuo kako su izvori jednom trećinom u članarini, a s dvije trećine u postotku poreza koji pripada općini, da u svakoj pokrajini postoji ured udruge, a u središnjici radi veliki tim gdje čak 13 osoba radi na medijskoj promociji.

Predsjednik UORH-a Đuro Bukvić domaćinima je napomenuo kako je Hrvatska fiskalno i funkcionalno visoko centralizirana država, da se također bori sa smanjivanjem broja stanovnika naročito u ruralnim dijelovima, a u posljednje vrijeme bilježi i neutemeljene političke i medijske napade zbog ideje o reformi i racionalizaciji koja se pojednostavljuje i svodi samo na broj općina. Dogovoreno je da će se uspostavljene kontakti između dviju udruga nastaviti i produbljivati.

Miroslav Kovač, Udruga OPGH Život, Živo selo

O ljudima i zajednici, o poljoprivredi i budućnosti

Poljoprivreda i ovaj put. Jednostavno, ona je puna života ako joj se posveti briga. Pažnja. U svemu tome ona je oduvijek ovisila o sinergiji zajednice (ljudskog) i prirodnog. Harmoničan odnos ne ovisi samo o čovjeku koji joj je sudbinski posvećen, već i o zajednici koja je okružuje. Ne smetnimo s uma, ovisimo i o onome u zajednici tko misli da ima najmanje razloga biti zabrinut jer mu život teče daleko od zemlje, poljoprivrede, rađanja u njoj, uzgoja, pripremanja hrane, pripreme zemlje za sjetvu, žetvu, mužnju, berbu, od sela i seljaka.

U svom sam dosadašnjem radu isticao, javno ispisivao i izgovarao argumentirajući materijalnim pokazateljima, jer nam je onu drugu, duhovnu dimenziju teže „odvagnuti“... Kako bih vas potaknuo na razmišljanje istaknut ću nekoliko nepobitnih činjenica koje se događaju oko nas, utječu na naš život priznali mi

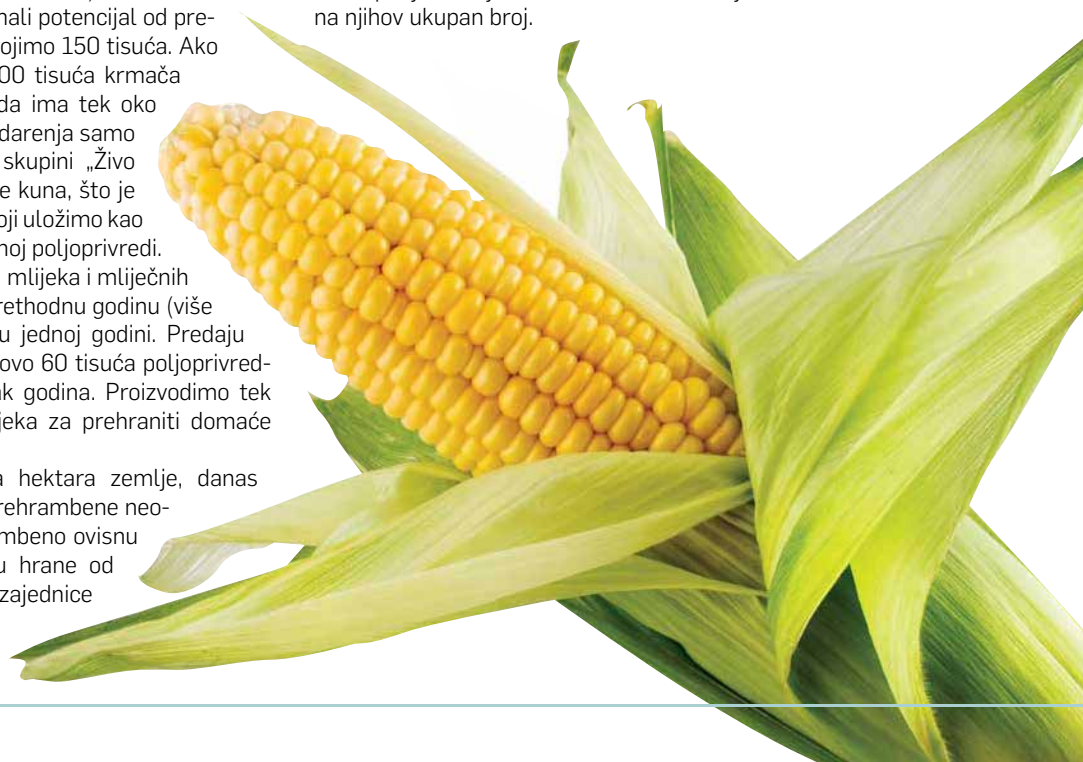
to ili ne, bili svjesni ili ne. Pođimo u nabranjanje.

U našoj domovini Hrvatskoj u vrlo kratkom razdoblju pojeli smo približno 1,5 milijun ženske teladi reproduktivnog potencijala. Prije Domovinskog rata smo, primjerice, izvozeći ono što ozbiljne zajednice ne izvoze - mladu junetinu, samo u jednoj klaonici klali 30 tisuća ženskih mladih grla godišnje (opet reproduktivni potencijal). Pitam se, s razlogom, koja zajednica može nadomjestiti takvo uništavanje potencijala? Žalosno je pritom napomenuti da smo navedene činjenice prikazivali kao uspjeh. U vrlo kratkom razdoblju smanjio se broj krava za gotovo 200 tisuća, iako smo u istom razdoblju smanjenja uvezli preko 100 tisuća plodnih junica (i zadužili se). Da normalno skrbimo, danas bi u Hrvatskoj imali potencijal od preko 400 tisuća krava, a jedva da ih rojimo 150 tisuća. Ako je i taj podatak blizu istini!? Od 400 tisuća krmača prije 20-ak godina danas im možda ima tek oko 60.000. Godišnje zbog lošeg gospodarjenja samo u govedarstvu, izračunali smo u skupini „Živo selo“, gubimo oko 3,5 do 4 milijarde kuna, što je gotovo dvostruko novca od onoga koji uložimo kao zajednica za godišnje potpore ukupnoj poljoprivredi. Udvostručili smo negativnu bilancu mlijeka i mliječnih prerađevina u 2013. u odnosu na prethodnu godinu (više uvozimo, manje izvozimo). Samo u jednoj godini. Predaju mlijeka na tržište obustavilo je gotovo 60 tisuća poljoprivrednih gospodarstava u samo desetak godina. Proizvodimo tek manje od polovice potrebnog mlijeka za prehraniti domaće stanovništvo.

Obrađivalo se oko dva milijuna hektara zemlje, danas obrađujemo dvostruko manje. Iz prehrambene neovisnosti pretvorili smo se u prehrambeno ovisnu naciju. Uvozimo približno polovinu hrane od količine ukupno potrebne za život zajednice

(bez turista). Prošle smo godine uvezli za 1,25 milijarde dolara hrane više nego što smo izvezli, da se ne dotičemo strukture koja bi nas dodatno gurnula u promišljanje. Negativne bilance hrane, promatrajući samo dvije zadnje godine, ukupno su se povećale za 27 posto, po sektorima je to, primjerice, negativno povećanje za 21 posto kod voća, 30 posto kod povrća, 18 posto kod mesa i mesnih prerađevina.

Gotovo nevjerojatno zvuči da snaga zajednice i njena života može ovisiti čak i o distribuciji (raspodjeli) krava po gospodarstvima. Snaga života zajednice iz sociološkog, demografskog i gospodarskog kura u Austriji i Hrvatskoj opisana je krivuljama raspodjele broja stada s određenim brojem krava u odnosu na njihov ukupan broj.

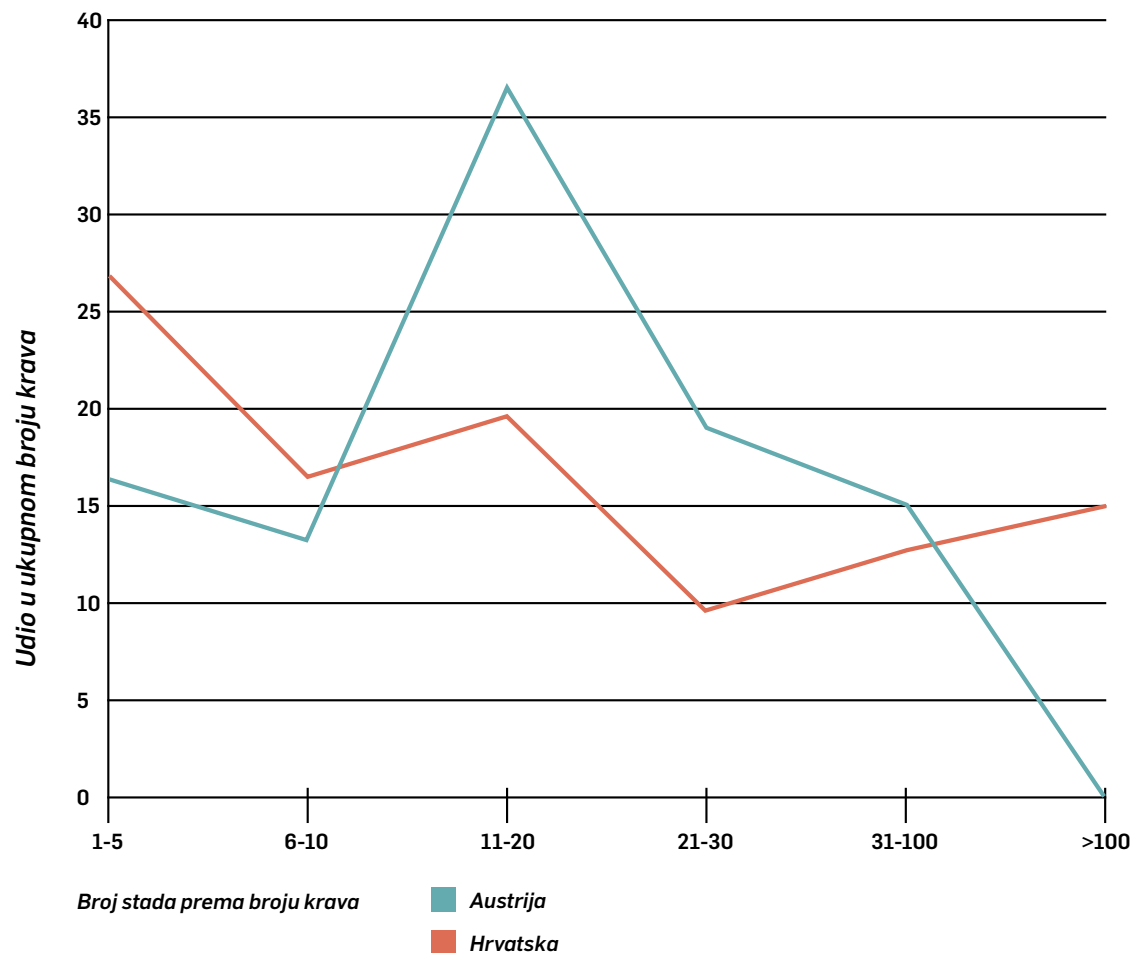
Političke elite i stručne im službe nisu pripremile sustav za ulazak i tržište Europske unije. Još uvijek ne koristimo sve mogućnosti programa koje nudi EU. Neravnomjerna je raspodjela prirodnih bogatstava (korištenje poljoprivrednog zemljišta). Neravnomjerna je raspodjela državne pomoći dohotku (potpore iz 1. stupa) najugroženijih u proizvodnji hrane, pa tako vrlo mali broj korisnika dobiva od države velike novčane pomoći. Naprimjer 14 posto korisnika potpora u poljoprivredi dobiva 60% ukupnih sredstava, 1 posto onih koji dobivaju državnu pomoć za tov junadi (važno je istaknuti – koja je u najvećoj mjeri iz uvoza) dobiva oko 70 posto novčanih potpora.

Predloženi Program ruralnog razvoja koji smo već trebali dostaviti u EU, ali nismo zbog odugovlačenja ili pak nekompatibilnosti s politikom EU-a prema ruralnom prostoru. Dopušta se s jedne strane mogućnost megalomanskih ulaganja (do 5 milijuna eura) pojedinim tvrtkama i pojedincima, dok se s druge ograničavaju infrastrukturni projekti zajednice (do maksimalno 1 milijun eura) koji bi seoski prostor pripremili za ugodniji život, povratak mladih obitelji i rađanje života.

Prazno je oko 120 sela. Starosna struktura sela je zabrinjavajuća. Naoko marginalne činjenice koje kao da se tiču nekog drugog, itekako snažno utječu na naš život i život zajednice. Snažno smo povezani sa životom zajednice upravo u poljoprivredi, na zemlji i u tom se prostoru uzgajaju i odgajaju povezanosti. Pitanje je shvaćamo li to ili ne? Možemo li osigurati hranu za sve nas? Uz kisik i vodu (a i stanje duha koje je u snažnoj korelaciji s nabrojanim negativnim trendovima) bez hrane nema alternative za budućnost. Nedostatak samo jedne karike u opisanom lancu naš život čini ugroženim.

Želim ovim tekstom upozoriti na probleme i brige za koje naša zajednica mora naći rješenja ako želi živjeti u blagostanju. Odnekud i po nekom redu treba početi, a zdrava logika nalaže - od zemlje.

Komparativni grafikon populacije krava i broja krava po jednom gospodarstvu AUS/HR

Michel Lebrun novi predsjednik Odbora regija

Odbor regija EU-a izabrao je 26. lipnja, na sjednici upriličenoj u Bruxellesu povodom 20-te obljetnice aktivnosti ovog (uz Gospodarsko-socijalni odbor) savjetodavnog tijela Europske unije, novog predsjednika i dopredsjednicu. To su Michel Lebrun (EPP), dugogodišnji visoki dužnosnik organa vlasti u Valoniji odnosno Belgiji i predsjednica talijanske regije Umbria Catuscia Marini (PES).

Novi predsjednik je u nastupnom govoru kao prioritete u radu naznačio gospodarski rast i otvaranje novih radnih mjesta za mlade. Na sjednicama su sudjelovali stalni hrvatski predstavnici među kojima su i načelnici Snježana Bužinec (Jakovlje) i Bruno Hranić (Vidovec).

Lebrun je napomenuo da će se tijekom svog mandata truditi pokazati koliko su važne lokalne i regionalne vlasti za jačanje europske demokracije i kako je potrebno kreirati mjere za unaprjeđenje života u lokalnoj zajednici. Marini će se posvetiti dijalogu među regijama.

U cilju jačanja političke i institucionalne uloge Odbora regija, obilježavanje obljetnice iskorišteno je za potvrdu koncepta prema kojem odbor mora povećati svoj utjecaj u procesu odlučivanja u EU-u, posebice u kohezijskoj politici.

Odbor regija izrazio je na plenarnoj sjednici i očekivanja i prijedloge za novi zakonodavni ciklus pri čemu je najveći naglasak stavljen na stvaranje novih radnih mjesta i uravnoteženi regionalni razvoj, jer će se jedino tako pojačati povjerenje građana u europski projekt. Očekivanja su pretočena u rezoluciju.

Odbor regija pozvao je Europsku komisiju da tješnje surađuje s gradovima i regijama u nastojanjima oko integracije imigranata i cjelovite imigracijske politike kao i o mnogim drugim politikama, a poseban je naglasak stavljen na kohezijsku politiku EU-a u kojoj gradovi i regije moraju imati konačnu riječ. Predstavnici Udruge općina, Udruge gradova i Zajednice županija održali su na rubu plenarne sjednice Odbora regija sastanak s predstavnicima Ureda za medije. Dogovoreno je intenziviranje suradnje s ciljem bolje obostrane informiranosti, redovna komunikacija i razmjena informacija o događanjima bitnim za lokalnu samoupravu.

Socijalna poljoprivreda kao sredstvo gospodarskog napretka seoskih sredina i uključivanje ranjivih skupina

U druga općina u Republici Hrvatskoj jedan je od 15 partnera u projektu RURact čiji su specifični ciljevi fokusirani na socijalnu poljoprivredu kao alat za gospodarski napredak ruralnih sredina i socijalno uključivanje ranjivih skupina.

Ti se ciljevi trebaju postići poboljšanjem konkurentnosti, podizanjem svijesti o europskim politikama i mogućnostima u području socijalnog uključivanja i socijalne zaštite, stvaranjem svijesti o nužnosti razvoja i očuvanja okoliša u ruralnim područjima.

Projekt promiče zajedničke inicijative za politiku socijalnog uključivanja te uključivanja javnih dužnosnika, obrazovnih institucija, raznih udruga – posebno onih za mlade odnosno starije ljude, lokalnih i regionalnih vlasti, javnih i privatnih zdravstvenih tijela te poljoprivrednih organizacija s ciljem razmjene iskustava i modela najbolje prakse putem konferencija, seminara, radionica i studijskih posjeta.

Projekt u kojem sudjeluju predstavnici nekoliko zemalja (Molise, Potenza, Extremadura, Tarragona, Zaragoza, Calatayuda, Mogila, Berovo, udruge općina uz rijeku Dunav, Skadar, Konispol, Agia, Kanjiža, Dubrovačko-neretvanska županija i Udruga općina u RH) ugošćuje pet događaja na četiri različite lokacije – u Campobassu, Zaragozi, Kanjiži i Potenzi.

Prvi susret dionika održan je u talijanskom Campobassu od 9. do 11. ožujka 2014., a rezultirao je zaključkom da treba unificirati pravila socijalne poljoprivrede u Europskoj uniji kao i da svaka država treba kreirati vlastitu javnu politiku vezanu za socijalnu poljoprivredu. Drugi sastanak u sklopu projekta održan je u španjolskoj Zaragozi od 28. do 30. svibnja 2014. godine i obilježile su ga rasprave i prezentacije vezane za socijalno uključivanje ranjivih skupina poput osoba s invaliditetom, imigra-

nata, žena žrtava zlostavljanja, osoba sa poteškoćama u razvoju. Osim predavanja i radionica susret je ponudio posjet općini Calatayud u blizini Zaragoze u regiji Aragon koja ima dva važna projekta: „Amibil“ kao centar za pomoć i zapošljavanje osoba pripadnika ranjivih skupina sa područja općine i projekt jedne od najvećih plantaža voća u Europi koja ima ekskluzivan ugovor sa značajnim europskim klijentima a zapošljava između 2 i 5% zaposlenika iz redova ranjivih skupina.

Partneri na projektu zaključili su kako nakon dva vrlo korisna kruga razmjena informacija, predavanja i prezentacija koje su pružile uvid u situaciju na terenu u pogledu socijalne poljoprivrede i socijalnih potreba i problema, postoji potreba za konkretnim radom na smjernicama za buduće aktivnosti.

Mreža partnera na taj će način dobiti konkretne ciljeve i smjernice za daljnji rad na promicanju socijalne poljoprivrede kao alata gospodarskog rasta i socijalnog uključivanja na područjima sudionika u projektu, a možda polučiti i multiplikacijski učinak na susjedne regije, gradove i općine.

(Ante Martić)

Iz prakse drugih država

Oštećuje li vojska lokalno gospodarstvo

Anketa provedena nedavno na inicijativu Udruge gradova u RH među nekolicinom zemalja u regiji jugoistočne Europe, putem regionalne mreže lokalne samouprave NALAS, donijela je zanimljive podatke o pravilima koja vrijede za materijalno-pravne odnose između vojske odnosno vojne infrastrukture objekata i lokalnih zajednica.

Budući da komunalna naknada i komunalni doprinos predstavljaju izvorni prihod jedinice lokalne samouprave i uglavnom daleko najvažniji izvor punjenja lokalnog proračuna, pitanje koje se nameće glasi ne bi li i vojska trebala plaćati neku naknadu, pogotovo ako se uzme u obzir da vojska često raspolaze atraktivnim prostorima odnosno da samom činjenicom svoje prisutnosti onemogućava lokalnu zajednicu u razvoju nekih gospodarskih aktivnosti.

Evo koja su pitanja postavljena u anketi:

1. Na koji je način uređeno korištenje većih i značajnijih vojnih kompleksa kao što su poligoni i vježbališta u određenoj zemlji. Radi li se o zakonu, podzakonskom aktu ili o ugovoru s lokalnim vlastima
2. Plaćaju li tijela središnje državne vlasti / vojne vlasti naknade lokalnim vlastima za korištenja zemljišta (komunalna naknada, renta, lokalni porez ili slično davanje)
3. Plaćaju li tijela središnje državne vlasti / vojne vlasti određena sredstva lokalnim zajednicama uslijed ograničenja korištenja površina na kojima su smješteni vojni objekti
4. Plaćaju li tijela središnje državne vlasti / vojne vlasti određena sredstva lokalnim zajednicama uslijed povećanih zdravstvenih i sigurnosnih rizika za lokalnu zajednicu
5. Ako plaćaju nešto od navedenoga, plaćaju li samo za vojne građevine (skladišta, hangare, kasarne i slično) ili za zemljište (vojni poligoni, vojni kompleksi i slično)
6. Što služi kao osnovica za obračun naknade (površina objekta/zemljišta/kompleksa) ili neki drugi čimbenik.

Odgovori su u prvoj fazi pristigli iz pet država - Bugarske, Crne Gore, Albanije, Moldove i Slovenije i potvrđuju da su svi vojni

objekti pod posebnim režimom izuzeća od naplate lokalnih davanja. U Bugarskoj su vojni objekti u vlasništvu države i kao takvi izuzeti iz sustava poreza na nekretnine odnosno komunalnog doprinosa (izuzeci su kad nije u pitanju vlasništvo države). Lokalnoj se zajednici plaća komunalna naknada prema važećim propisima lokalne samouprave, no ona nije pretjerano velika. Moguće je da država obešteti lokalnu samoupravu za odnose sklopljene pod posebnim uvjetima, ali za tu svrhu država nema posebne izvore sredstava. Crna Gora ne daje lokalnoj samoupravi nikakva prava kad je u pitanju njezino vlasništvo. Svi propisi o porezima, doprinosima i naknadama isključuju mogućnost da vojska nešto plaća, uključujući korištenje zemljišta.

U Albaniji je ministarstvo obrane vlasnikom zemljišta i svih vojnih objekata važnih za nacionalnu sigurnost. Smatraju se zaštićenim područjem i ne plaćaju nikakve naknade. Što se pak tiče prostora koji su ranije u povijesti bili korišteni kao vojni objekti, oni se sada prenose u vlasništvo lokalne samouprave i ona s njima može slobodno raspolagati. Proces prenošenja vlasništva spor je. Ako bi vojska treba neke nove prostore u vlasništvu općina, vlada bi ih morala kupiti ili unajmiti prema pravilima koje određuje višee ministara. Takve se situacije rijetko događaju vezano za vojne potrebe, a cijene se formiraju u skladu sa specifičnim propisima i stanjem na tržištu.

Prema zakonima u Moldovi vojska ne mora ništa plaćati lokalnoj zajednici. Štoviše, lokalna samouprava ne dobiva nikakvu odštetu u slučaju da vojno korištenje predstavlja ugrozu za gospodarstvo ili rizik za stanovništvo ili okoliš. U Sloveniji se prilikom donošenja prostornog plana kad su u pitanju objekti i prostori od važnosti za nacionalnu obranu uz središnju državu odnosno ministarstva konzultira i lokalna samouprava koja ima određene parcijalne nadležnosti.

Na temelju zakona o prostornom planiranju, Slovenija vojne objekte definira kao objekte od nacionalne važnosti. Vlada mora napraviti plan smještaja takvih objekata u prostoru, a u provedbi prostornog plana uz ministarstva sudjeluju i općine na čijem području ili dijelu područja smješten obrambeni objekt. Koordinacija mora biti uspostavljena što znači da je općina dužna dati

smjernice i podatke o vezane za njezine interese, dokumente prostornog planiranja i prostorno uređenje općine jer ako to ne učini smatra se da ih ne posjeduje.

Nakon usvajanja plana investitor može početi s reguliranjem granica odnosno osiguravanja pristupa zemljištu na kojem će biti vojni objekt. Investitor je dužan isplatiti naknadu vlasniku zemljišta ako je on zbog provedbe plana oštećen i to po tržišnoj cijeni ili osigurati zamjenu. Za potrebe kupnje nekretnine u planiranom području, investitor (država/ministarstva) priprema ponudu. Ako se

dvije strane ne mogu dogovoriti o kupoprodaji, investitor predlaže izvlaštenje odnosno ograničenje vlasničkih prava. Propisi definiraju još četiri-pet situacija kad je investitor u Sloveniji dužan isplatiti odštetu, no sva se pravila odnose na nova zaposjedanja prostora u vojno-obrambene svrhe.

Udruga gradova u daljnjoj je potrazi za informacijama do kojih se pokušava doći putem regionalne mreže udruga lokalne samouprave NALAS, te preko CEMR-a (Council of European Municipalities and Regions). Poznato je da u Hrvatskoj problem za lokalnu samoupravu predstavljaju već postojeći objekti, u vlasništvu države odnosno Ministarstva obrane, koji su u većoj ili manjoj funkciji, a često su smješteni na atraktivnim turističkim lokacijama.

Pregled događanja u drugom tromjesečju 2014.

Hrvatsko izaslanstvo na 106. sjednici Odbora regija

Na 106. sjednici Odbora regija sudjelovali su članovi hrvatskog izaslanstva Snježana Bužinec, Blanka Glavica Ječmenica, Bruno Hranić, Danijel Marušić, Vojko Obersnel te Predrag Štromar. Uoči plenarne sjednice članovi izaslanstva održali su sastanak s Tonijem Vidanom, članom hrvatskog izaslanstva u Europskom gospodarskom i socijalnom odboru, na temu uspostavljanja uže suradnje između hrvatskih članova u tim tijelima.

Predsjednik UORH-a Đuro Bukvić postao predsjednikom regionalne mreže NALAS

Đuro Bukvić, načelnik općine Lukač i predsjednik Udruge općina u Republici Hrvatskoj, na sjednici Opće skupštine NALAS-a, mreže udruga lokalne samouprave jugoistočne Europe, održane u Sarajevu 11. travnja 2014., preuzeo je jednogodišnju dužnost predsjednika ove asocijacije. NALAS čini 16 članica nacionalnih udruga koje se sastoje od 9000 jedinica lokalne samouprave odnosno 80 milijuna građana na prostoru od Slovenije do Turske i Moldove.

Premинуo Ivica Gračan, načelnik općine Netretić i član Upravnog odbora UORH-a

Ivica Gračan, načelnik općine Netretić u Karlovačkoj županiji u šest mandata i član Upravnog odbora Udruge općina u dva mandata, preminuo je nakon teške bolesti.

Obilježavanje 343. godišnjice pogubljenja

Članovi Upravnog odbora Udruge općina na čelu s predsjednikom Đurom Bukvićem prisustvovali su u nedjelju 27. travnja 2014. obilježavanju 343. godišnjice pogubljenja Petra Zrinskog i Frana Krste Frankopana u Bečkom Novom Mjestu.

Predstavnici Udruge općina u austrijskom Gemeindebundu

Predsjednik Udruge općina u RH Đuro Bukvić, potpredsjednik Martin Baričević i član Upravnog odbora Ivica Kovačević boravili su u ponedjeljak 28. travnja 2014. u radnom posjetu Austrijskoj udruzi općina (Österreichischer Gemeindebund) u Beču.

Upravni odbor UORH-a u posjetu gradišćanskim Hrvatima

Članovi Upravnog odbora Udruge općina posjetili su u ponedjeljak 28. travnja 2014. općinu Oslip (Uzlop) u pokrajini Burgenland, okrugu Eisenstadt-Umgebung, 60 km južno od Beča, mjesto koje broji 1274 stanovnika i u kojem stoljećima žive gradišćanski Hrvati.

Predsjednik NALAS-a Đuro Bukvić na Dunavskoj konferenciji o vodnim uslugama

Predsjednik Udruge općina u RH i regionalne mreže udruga lokalne samouprave NALAS Đuro Bukvić sudjelovao je na skupu "Dunavska konferencija o vodnim uslugama: od izazova do mogućnosti" (Danube Water Conference) koji se održao 8. i 9. svibnja u Beču.

Bruno Hranić na sastanku europskih ministara za energetiku, okoliš i klimatske promjene

Dvodnevni sastanak ministara energetike, okoliša i klimatskih promjena Europske unije održan je u Ateni 15. svibnja 2014., a u ime Odbora regija EU-a (CoR) u radu je sudjelovao Bruno Hranić, član odbora, potpredsjednik njegovog Povjerenstva za okoliš, klimatske promjene i energiju (ENVE) i dopredsjednik Udruge općina.

Apel Odboru regija zbog poplava

Predsjedniku Odbora regija Luisu Valcarcelu Sisu upućeno je pismo s upozorenjem na katastrofalne posljedice koje je izazvala poplava u Hrvatskoj. On je u odgovoru izrazio sućut i potporu.

Prijevremeni izbori

U Općini Netretić prijevremeni izbori održani su 15. lipnja i za načelnika ove općine članice Udruge općina izabran je Mario Peretić (HSS). Prijevremeni izbori održani su i u Slunju, Sunji i Bibinjama.

Akcija prikupljanja humanitarne pomoći

Udruga općina u Republici Hrvatskoj pokrenula je 22. svibnja jednomjesečnu akciju prikupljanja novčanih sredstava za pomoć stradalima u poplavama u Hrvatskoj.

Poziv za sudjelovanje u programu certifikacije

Centar za lokalni ekonomski razvoj Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci objavio je 14. svibnja 2014. javni poziv za sudjelovanje jedinica lokalne samouprave u programu BFC SEE (Certifikacija gradova i općina s povoljnim poslovnim okruženjem na području jugoistočne Europe / Business Friendly Certification in South East Europe). Udruga općina partner je u tom projektu.

Predsjednici udruga lokalne samouprave kod Predsjednika RH

Predsjednik Republike Hrvatske Ivo Josipović susreo se u petak 23. svibnja 2014. s predstavnicima hrvatske lokalne samouprave - Hrvatske zajednice županija, Udruge općina i Udruge gradova - koji su ga upoznali sa svojim stajalištima o reformi lokalne i područne samouprave izrazivši interes i želju da budu uključeni u raspravu o nacrtu ustavnih promjena.

Općine pogođene poplavom oslobođene plaćanja članarine

Upravni odbor Udruge općina u Republici Hrvatskoj odlučio je na svojoj sjednici u utorak 27. svibnja da će općine članice udruge stradale u nedavnim katastrofalnim poplavama biti oslobođene plaćanja članarine u 2014. godini.

Predstavnici Udruge općina na NAT povjerenstvu

Na poziv predsjednika vlade Autonomne regije Azora Vasca Alves Cordeira hrvatski članovi Odbora regija EU-a Snježana Bužinec i Bruno Hranić sudjelovali su na 20. sjednici NAT povjerenstva za prirodne resurse 5. i 6. lipnja 2014. u Ponta Delgadi na Azorima.

Održana svečana sjednica Odbora regija

U Bruxellesu je 25. i 26. lipnja održana sjednica Odbora regija na kojoj je izabran novi predsjednik ovog savjetodavnog tijela Europske unije koje obilježava točno 20 godina aktivnosti. Udruga općina u Odboru ima dva predstavnika.

Kumpanjija

Viteško udruženje Kumpanjija čuva i prezentira cjelokupnu folklornu baštinu Blata na Korčuli, prije svega ples Kumpanjiju, mušku mačevalačka igru.

Kumpanjija je kao povijesna vojnička postrojba jedna od najstarijih u Hrvata što dokazuje pisani Statut otoka Korčule iz 1214. godine u kojem se spominje pod tim imenom organizirana vojska na otoku. Etnolog dr. Ivan Ivančan u knjizi „Narodni običaji korčulanskih Kumpanjija“ ističe kako se igra sastoji od starih obred-

nih elemenata, elemenata srednjoeuropskih lančanih plesova i elemenata vezanih uz utjecaje iz dinarske zone.

Hrvati su dolaskom na otok nametnuli svoje plesne oblike starom plesu s mačevima koji se tu nalazio od davnina, no svaki je narod ili etnička skupina živeći na otoku ostavio tragove u igri: izumrlji Pelazgi ostavili su buzdovan i bubanj, Iliri držak za barjak, stari Grci nošnju i mišnjicu (mijeh), Rimljani vojnu formaciju, a Hrvati mač (schiavonu).

IMPRESSUM

Izdavač: Udruga općina u RH

Uredništvo: Udruga općina u RH
Hrgovići 59, 10000 Zagreb, Hrvatska

Tel: +385 1 3689 152; 154; 153

Fax: +385 1 3637 116

e-mail: info@udruga-opcina.hr

web: <http://www.udruga-opcina.hr/>

Komentare, vijesti i ostale priloge šaljite na: info@udruga-opcina.hr

Grafičko oblikovanje: Kraken Dizajn

Fotografije: arhiv UORH-a, Tomislav Bušljeta, Filip Širanović